

NOVA DOBA

Študijska knjižica
dolz. iztis
mesečno 5 Din, za inozemstvo 240 Din.
Reklame med tekstem 70 p.
Izredna številka stane 1 Din.

Izhaja
vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo: Strossmayerjeva ul. št. 1, I. pritličje. Telef. 65.
Upravišтво: Strossmayerjeva ul. št. 1, pritličje. Telef. 65.
Račun kr. poštnega čekovnega urada št. 10.066.

Vidovdanske misli.

Največji narodni praznik praznuje 28. junija srbski del našega naroda. Vidovdan je postal z oslobodenjem naš južnih Slovanov in ujedinjenjem Srbov, Hrvatov in Slovencev v enotno, edinstveno državo naš skupen narodni in državni praznik.

Posvečen je svetlemu spominu junakov, ki so dali svojo kri in življenje za našo svobodo izpod turškega, madžarskega in nemškega jarma.

Osvobođenje in ujedinjenje! Kakor nedosežen sanj v daljavi so nam bile te besede nekdan pred leti, ko smo ječali v sponah suženjskih in stremeli za solncem, življenjem in svobodo mi, ki nismo poznali solnca, ki smo bili obsojeni, da živimo in delamo za druge, da dajemo naše sile za veličino onih, ki so bili naši gospodarji. V tem za vsak narod malo častnem in naroda nevrednem poslu smo trčili naše moči in izgubljali našo posest, dokler ni vzplamenel svetovni požar, ko nas je tuji in sovražni gospodar upregel v svojo službo, da smo se zanj bili in morili po vseh svetovnih bojiščih, za zmago tujine in za propast domovine, one prave našedomovine, ki je še velik del našega naroda tedaj ni občutil v svoji duši, ker mu jo je skrbno skrivala tujja šola in tuja država Habsburžanov, ki je rabila našo zdravo jugoslovansko kri in našo vdano in verno poslušnost, v koji nas je skozi stoletja odgajala avstrijska šola in katoliška cerkev.

V dolgotrajni svetovni borbi je zmagala pravična stvar Srbije in njenih zavetnikov, nemška svetovna vojaška sila je bila uničena, naša nekdanja gospodarka Avstrija je doživela svoj zgodovinski naraven zaključek, in da ni bilo ob naši strani zmagoslavne srbskega bratskega naroda, bi mi Slovenci bili dobili pač gospodarja, kakor so ga dobili naši primorski bratje, prekmurjski Slovenci bi lahko tlačanili še dalje Budimpešti, severni del štajerskih Slovencev pa bi bil deležen sreče in blagoslova one nemške kulture, ki jo uživajo danes naši koroški bratje. Kdor hoče danes po vseh izkušnjah in razočaranjih zadnjih let trditi kaj drugega in nas slepiti z neko namišljeno pravičnostjo, ki je kar čakala na nas velike Slovence, da nam podari kako mirotvorno slovensko katoliško republiko, ta je ali slepo in gluho prespal zadnja leta ali pa je brezvesten dovolj, da tako slepi svoj narod in oskrinja grobove onih, ki so s svojim življenjem priborili i nam Slovincem življenje.

Kakor ironija in blasfemija se sliši danes beseda oslobodenje in ujedinjenje iz ust onih, ki so si prigoljufali zaupanje

večine zapeljane našega naroda. Igramo si kot nezreli, razvajeni in razposajeni otroci nedopustno zločinsko igro, ki jo imenujemo politiko in voljo naroda. Vse zlo te zločinske igre ima svoj izvor v brezmejnem partizanstvu radikalne stranke, ki potrebuje Radiče, Korošce in Spahe, samo da lahko neomejeno gospodari v državi. Vsi ti protidržavni separatistični pojavi tako na Hrvatskem, kakor v Bosni in v Sloveniji bi že davno lahko spadali v poglavje naše maločastne in malokoristne politične prošlosti, da je to stranka radikalov zares iskreno in odkrito hotela, v dobro državi, ne da bi jo vodila pri tem edina skrb in misel, kako iz tega naslova kovati svoj strankarskopolitičen profit.

Zgodovinar, ki bo kedaj v objektivni luči karakteriziral to dobo naših klavernih notranjopolitičnih bojov, bo moral iz stališča države in ujedinjenega naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev priseti združenih separatistov ostro obsoditi, ne bo pa smel priznati s težko obtožbo tadi stranki radikalov, ki je storila doslej v upravnem oziru vse, kar je netilo razdvojenost in krepilo separatizem, ki ni storila svoje odgovorne dolžnosti izvršajoče iz mene politične premoči v korist in dobro državi.

Mnogo je pri nas upravičene nevolje, ki ima svoj izvor v slabi upravi in nejasni in nejednaki davčni obremenitvi posameznih delov države. Te nedostatke odstraniti bi ne bilo nemogoče, ako bi ne manikalo v to dobre volje, ideja edinstvene države bi ne utrpela nobene škode in sile, ako bi se izvedla upravna dekoncentracija po oblastih in srezih, kakor predvideva to Vidovdanska ustava. Ideja edinstvene države bi ne bilo v škodo, ako bi na čelu naše uprave stali povsod možje po duši in po srcu Jugoslovenci, možje značaja in volje za delo. Ideja naše edinstvene države bi prav nič ne škodilo, ako bi se v naših obmejnih pokrajinah iz partizanskih računov ne favoriziral element odpadništva na škodo jugoslovenskega naroda. Ideji edinstvene države ne bi škodilo, ako bi organi državne uprave dobivali prejemke, da bi mogli živeti in pošteno delati in služiti domovini, ki jo ljubijo...

Vse te in neštete druge neizgovorene misli nam silijo na papir za letošnji Vidovdan. Optimisti smo, ki verujemo v svobodo in poštenost, verujemo v silo našega troimenega naroda, verujemo v veličino naše države, porojene iz potokov krvi — srečne na pravični osnovi jugoslovenskega državnega programa, ki je naš cilj in naš spas!

se tiraninu jugoslovenskog naroda u Austro-ugarskoj što pre stane nogom za vrat.

Zaista ti novi Obilići nisu mislili, da će njihovi pucnji odjeknuti u svih pet časti sveta, da će zatalasati svih pet velikih okeana i da će to biti objava za predigru grandiozne drame, koje će izvoditi oružani milijoni.

No izvođeci taj čin, oni su bili svesni, da neće moći izmaći kordonima austrijskih bajoneta niti nizove žandarmerijskih pantrola i policijskih agenata, ali oni nisu žalili, da njihovi tirani omirišu i krv njihovog vrhovnog zapovednika, i u tom se baš i sastoji njihov obilićski duh, može se reći još i junačniji, jer Obilić na Kosovu više manje izveo je svoje delo u jednom trenutnom afektu, a ovi novi vidovdanski obilići u Sarajevu izveli su svoje delo svesno i s dužim predomišljajem, te u tom i leži prednost njihovog junaštva nad junaštvom Obilića na Kosovu.

Jest, da je obilićstvo kao pojam junaštva surovost, divljaštvo, pojam,

Na Vidovdan 1923. godine.

Ovogodišnji državni i nacionalni naš vidovdanski bilans u velikim potezima izgleda ovako:

Naši veliki saveznici gledaju samo svoj interes. Francuska je u teškom položaju i nastoji svim svojim silama da otkloni permanentnu opasnost od Nemacke. U nastojanju da zaštiti i naše međunarodne interese angažuje se samo toliko, koliko joj preostaje rezervne snage; a te je sve manje. Engleska se ne obazire nikad na naše posebne interese, ako u njima ne vidi svoj neposredni. Njezina orijentacija ne dozvoljava grupisanja Slovenstva. Italija bi sutra bacila svu svoju vojnu snagu na nas, kad ne bi znala da bi je u tom omela Engleska zbog svojih računa. U cilju da nas stalno ugrožava potpomaže potajno svoje dojučerašnje neprijatelje, da nama naškodi. Traži oslonca i među našim unutarnjima nezadovoljnicima. Da uguši kod svoje kuće glas socijalne bede, da sačuva svoj kapitalistički poredak, ugrožen od socijalno bednih klasa, svim sredstvima razvija nacionalni šovinizam i njime obmanjuje svoju sirotinju. Njezini fašisti uspravljaju gladne. Dugo neće moći, zato ili će Italija u skoroj budućnosti u očajanju da povede po nju običnu vojnu na nas ili će ogreznuti u socijalnu revoluciju. Naši neprijatelji su svaki za sebe slabi. Nastojte da se povežu. Mađjarska, Austrija, Bugarska i Turska teže za revanšom, ali su vezani teškim međunarodnim obvezama, koje su primili kao pobedjeni neprijatelji. Razdijre ih ekonomska i socijalna rušina. I njihov nacionalni šovinizam nije ništa drugo nego spretno, ali nedovoljno sredstvo za odvrćanje socijalne revolucije.

Težnjama svih malih neprijatelja udaren je nagrobni krst stvaranjem Male Antante. Podzemna pomoć Italije nije im kadra popraviti položaja. Njihove državne revolucije, kao nedavna u Bugarskoj, i teže za restauriranjem starih režima u novim granicama slabe samo njihovu unutarnju snagu i daju priliku velikim i malim saveznicima da im nametnu još teže obveze. U Rusiji se srednju socijalni odnosi, stvara se Nova Rusija, »strah vragom« slovenskim. Nova Rusija imaće sličnosti sa starom u svojoj slovenski orijentaciji.

Naš vanjski bilans upućuje i na smernice naše vanjske državne i nacionalne politike. S Velikim Saveznicima treba održati ono što imamo. Malu Antantu što više udubljivati i Grčku k njoj što čvršće vezati. Prema Italiji i malim neprijateljima treba istaći gotovost, da svaki njihov pokušaj vredjanja status

koji napretku i civilizaciji smeta, ali služilo se i služice se njime sve dok sila nad pravdom caruje, te na osnovu toga može se i opravdati delo sarajevskih atentatora.

Svesna omladino jugoslovenska, i ako je ostalo među tobom dosta onih starih tirana i tirančica, koji te i danas truju mržnjom brata na brata, sečaj se sarajevskih Obilića: Principa, Čabrićevića, Ilića, Grabeža i Jovanovića, čiji su metkovi objavili začetak tvoje slobode, bratske zajednice i ljubavi. Sečaj se njihovog dela i neka ti budu ugled, kako se žrtvuje za narod svoj.

Na Vidov dan svake godine, kad se molite Bogu za duše kosovskih i drugih velikih heroja, koji padoše za slavu i napredak našeg roda, izdvojite duše njihove, jer ako i kome, a ono njima može se reći:

»Vile će se grabit u vjekove,
Da im vjenice dostojne sapletu.«

Celje.

M. B. Mijušković.

quo-a odbijemo. To je Mala Antanta uvek kadra. S Rusijom treba tražiti — što pre to bolje — jake veze. Bugarska je naša zalutala sestra. Njezini gresi treba da škode samo njoj. Ako pokuša da braći naškodi, treba je opametiti.

Naš unutarnji državni i nacionalni položaj treba proceniti trezno i sa svom ozbiljnošću i odrediti tačne smernice. Od ujedinjenja do danas svi faktori pokazali su svoje pravo lice. Pred 2 godine još smo se mogli i prevartiti u ocenjivanju našeg unutarnjeg položaja. Danas to se može desiti samo budalama. Pred 2—3 godine uplašeni antidržavni i anacionalni elementi pred strahom od osвете pred javnošću su skrivali svoje noge. Danas ne skrivaju. Danas ti elementi otvoreno negiraju državno i narodno jedinstvo, koje su pred 2—3 godine od straha pred osvetom priznavali.

Ti su elementi tada tražili uredjenje države na širokim upravnim i delimičnim legistativnim avtonomijama, danas pokazuju svoje pravo lice i traže rasulo države u konfederativne države.

Kriterij za prosudjivanje naših unutarnjih faktora jeste narodno jedinstvo. Sve političke grupe, koje sa stanovišta narodnog jedinstva traže na koju formu političke organizacije države, jesu državotvorne skupine. Naprotiv: sve političke grupe, koje sa stanovišta da smo 3 naroda, traže drugu formu osim centralističke, jesu antidržavni elementi. To su tragovi tudjinstine: austrijanštine, mađjarsštine i rimskog papskog imperijalizma. Toliko je pozitivnih objektivnih zajedničkih osobina narodnog jedinstva, da njih može da negira samo naš narodni neprijatelj i krvni dušmanin.

Tudjin, dok smo bili pod njegovom vlašću i ropstvu, toliko je — radi svoga održanja — svim sredstvima državne vlasti posejao među nas otrovno seme razodjavanja, da bi bilo čudo, kada ne bi u ujedinjenoj državi bilo traga tomu njegovu stoletnom trudu. Pored svega nepobitnog nacionalnog zajedničkog među Srbima, Hrvatima i Slovincima tolika je masa osobina u tih plemena, koje su porekla samo tudjinskog i stranog naciji srpsko-hrvatso-slovenačkoj. Te anacionalne osobine dubokom tradicijom postale su sastavni deo plemenske separatističke psihe. Od tih osobina emancipovali su se u prošlosti idejni vodje naše nacije, koji su u prošlosti radili na sprečavanju razrodjavanja narodnog. Od tih osobina bili su čisti najbolji sinovi naših plemena, koji dadoše svoje živote u prošlom ratu za oslobodenje i ujedinjenje. Od tih osobina prosti su danas u našoj državi oni nacionalni elementi, koji rade na dograđivanju narodnog i državnog jedinstva.

Anacionani elementi, opterećeni tudjinskom tradicijom danas su okupljeni svi u Radićevoj (republikanskoj), klerikalnoj (papističkoj) i muslimanskoj (bosanskoj) stranci. Ovi negiraju narodno jedinstvo i konsekvantno tomu principu razbijanje ujedinjene jedinstvene države u konfederativne plemenske (po njihovom stanovištu nacionalne) države. (Dr. Korošec je nedavno protumačio, da se njegova forma avtonomije ne razlikuje od Radićeve konfederacije.) Što ove stranke zahtevaju konfederativnu formu države, to je njihova taktika. Skrajnji cilj njihova stanovišta »tri naroda« jeste stvaranje i triju država, kao što je to prirodni cilj svakog naroda. — Ove tri anacionalne, razbijačke i antidržavne stranke sklopile su zajednički blok, da lakše ostvare svoje demonske planove. Da njihov rad ide u korist naših vanjskih neprijatelja, o tom ne treba posebno uveravati ni političkog analfabeta, jer i on zna da bi Slovenska i Hrvatska Država bile plen naših neprijateljskih suseda Italijana, Mađjara i austrijskih Ne-

Vidovdanski primer nacionalnoj omladini.

Ko pisa istoriju oslobodjenja i ujedinjenja Jugoslovena kao i istoriju svetskoga rata neće moći, da propusti, a da ne pomene među mnogim slavim imenima i imena onih velikih jugoslovenskih sinova, koji na Vidov dan 1914 god. prosuše carsku krv po kaldrmi grada Sarajeva.

Tresak bombe Nedeljka Čabrinovića i dva revolverska metka Gavrila Principa bio je odgovor na sva poniženja, sputavanja i denunciranja radi ma i najnevinije slobodoumne misli omladine, kao i u opšte na neizdržljivo političko stanje u jugoslovenskim pokrajinama, koje su stenjale pod Austro-ugarskim ropstvom.

Ti mladi ljudi, okuraženi i fanatizovani verom u sami sebe i u narod svoj, naročito posle uspelih balkanskih ratova nad Turcima nisu mogli više uzdržavati gnev duša, koje se nisu dale okovati, — kipteli su od želje, da

maca.

Ovaj antidržavni i tudjinski »blok« za svoj taktički potez izabrao je razbijanje naših nacionalnih državotvornih elemenata i stranka. Jedna strahovita anomalija je pred našim očima u tom pogledu. Taj »blok« pomaže »ispod žita« nacionalnu radikalnu stranku, da uništi nacionalnu demokratsku stranku, pa da se onda baci na nju. To je taktički potez »bloka«.

U ostvarenje toga plana ne možemo međutim verovati, jer je radikalna stranka nacionalna i njezina je zadaća da svu državnu vlast, do koje joj je pomogao »blok« izruči na glavu njegovu. Dok bi radikalnoj stranci bila to zadaća, dok je na vladi, dotle **treba svi nacionalni elementi da upru svom svojom snagom, da stvore nacionalni blok iz svih stanaka, koje stoje na stanovištu državnog i narodnog jedinstva i da taj**

blok u najkraćem vremenu jednim jakim zamahom saseče sve žile separatističkog bloka. Što pre, to bolje. Ako to ne učinimo što pre, ne možemo da predjemo na socijalno uređenje naše države. Socijalna pitanja naše države su goruća; ona će nam rasklimati temelje države, ako se ne reše što pre. Njihovo odgađanje stvara pogodan teren za jačanje antidržavnog bloka. Polovica današnjeg uspeha toga bloka jesu posledice tog nesnosnog socijalnog stanja. Zato ne treba oklevati više ni časa. Još je mnogo snage u rezervoaru naše jedinstvene nacionalne države. Njom treba zdrobiti glavni antidržavni »blok« a onda je preneti na socijalno uređenje naše države. Da je od danas proklet svaki neprijateljski rad jedne prema drugoj od naših nacionalnih stranaka pred senima naših najboljih sinova, čila prolivena krv vapije za našom slogom! —

Misli na Vidovdan.

Vidov dan je dan viteške smrti kosovskih mučenikov, ki so dali svoje življenje in prelili kri za osvobojenje naše velike lepe domovine. Padli so junaki, padel je hrabri knez Lazar in z njim srbska država pred turško premočjo. Vzrok, da je padla, je bil, ker je bila majhna, šibka. Fevdalizem jo je slabil.

Je to dan žalosti, ko se spominjamo slavnih junakov padlih na Kosovu, a je tudi dan slave, ker se je začelo od tega trenutka čiščenje in se je tekem časa opomogla Srbija, da je ukrotila in premagala vse svoje sovražnike. Prišla je svetovna vojna, v kateri sta Avstrija in Nemčija napenjali vse svoje sile in moči, da upropastita malo Srbijo. A te njune nakane niso uspele. Vojna je trajala toliko let, Srbija je bila opustošena, izropana in vendar se je njena vojska s ponovno silo vrgla proti sovražniku in ga potolkla. Kako je danes Nemčija v revščini in ponižanju, kako tarna oskubljen mala Avstrija. Mi pa smo si s pomočjo srbskih junakov ustvarili Veliko Jugoslavijo, v kateri so ujedinjeni vsi trije plemeni jugoslovanski. Hvala naša najiskrenejša neustrašenim borcem, ki so nam priborili toliko zaželjeno svobodo. Imamo državo, katere temelj tvori vidovdanska ustava. Ona nam je garancija, da bo naša prostost in svoboda trajala.

Kako pa je na letošnji Vidov dan? Mi, ki se borimo za edinstvo države, z žalostjo gledamo, kako se nekateri nezadovoljni elementi trudijo, da bi razrušili to edinstvo. Zadnji Radičev banket nam dovolj pove.

Mož, ki bi lahko veliko storil za konsolidacijo razmer, ki bi lahko s svojimi

poslanci delal na tej veliki krasni zgradbi naše države, ščuva hrvatski narod proti Beogradu, ščuva ga proti vidovdanski ustavi. Zaslepljeni narod gre za njim in mu sledi, pri tem pa ne pomisli, da izpodkopa temelj državni edinstvi in slabi njen ugled. Pri nas pa mu sekundirajo klerikalci in mu pomagajo rušiti veliko zgradbo, zgrajeno s potoki krvi. Plakaj narod pri parastosu za padlimi junaki, ki so se borili za velike cilje edinstvi in svobode. Bili so to rodoljubi, ki so žrtvovali svoje življenje, da bi mi lahko uživali priborjeno srečo v miru in edinstvi, a razni demagogi ne čujejo njihovega smrtnega krika: »Padli smo, da vas osrečimo dali smo življenje, da bode vi živeli tem brezskrbneje in tem srečnejše.« Ali jih slišite, kako naš vse vabijo na Vidov dan k slogi in edinstvu.

Da, slišimo vas, junaki vrli, čujemo vaše opomine in mi, ki hočemo živeti v edinstvi in ki ljubimo to našo ujedinjeno domovino, vam prisegamo danes, da hočemo posvetiti vse naše sile, duševne in telesne, da ohranimo državo edino in močno. Vi ste se borili z zunanjimi sovražniki, ki so vam hoteli razkosati vašo domovino in vas zasužnjiti, mi pa se hočemo boriti z notranjimi sovražniki, ki sejejo razdor in sovraštvo med brate. Velika družina smo in v tej družini mora vladati mir in ljubezen. Netilce sovraštva in razdora pa moramo odstraniti, da bo ta družina zdrava in vesela živela v brat-ski ljubezni in edinstvi. Čast zato našim padlim junakom na Kosovu! Živela naša ujedinjena Jugoslavija! Živela naša vidovdanska ustava!

kda v tem poslopju je moral čutili kak smrad je tu, ker stranišča so popolnoma nehygienična. Skrajni čas je že, da se merodajni činitelji zgamejo in gradijo moderno šolsko poslopje, v katerem bo vladalo veselje in lepota. Nova šola mora postati ognjišče, na katerem bo neprenehoma tlel ogenj omike za vsa celjsko okoliško občino. Koliko bi se v gmotnem oziru pridobilo, da se ne bi čakalo in odlagalo, češ, da se bodo razmere predrugačile, ozir. ustalile. Čakali smo dovolj dolgo, a razmere se še ne bodo spremenile in zgradba šolskega poslopja se ne sme več odlagati. V takih prostorih in pri tolikem številu šolobveznih otrok se ne more več vztrajati.

Merodajni činitelji! Mladina kliče, da jo rešite zaduhlih, temnih in zoprnih prostorov. Mladina, naša kri, naš up, Vas prosi za solnce in svitlo prostore, da v njih ohrani svoje mlado življenje zdravo in krepko.

Politične vesti.

Radič postaja bojevit. V nedeljo se je zbralo v dvorani hrvatskega Sokola kakih 600 poslušalcev, med njimi tudi več žensk in nedoraslih. Politijski delegat je pozval sklicatelja zborovanja dr. Krnjeviča in dr. Pernarja, da se odstranijo nevolilci, ker se pa klub prigovarjanju dr. Pernarja niso hoteli odstraniti, je oddelek policije začel prazniti dvorano. Zborovalci so se formirali v povorko, katero so pa orožniki razgnali. Mesto prepovedanih zborovanj se je pa vršil banket, na katerem je imel Radič bojevit govor. Povdarjal je, da ta nedelja pomeni popolni prelom z beograjsko gosposko politiko. Oni v Beogradu ne morejo dobiti niti našega piščanca, kaj še naše duše. Vsako sporazumevanje je končano. Radič je primerjal Srbijo z Azijo, ki je dajala džingiskane. Srbija je Hrvate oropala. Ko je razglasil ban Paleček, da je vsa hrvatska zemaljska imovina državna, je bilo v hrvatskih blaginjah 250 milijonov, vrhutega so bili še gozdi. Beograjska vlada je popolnoma osamljena. Vse na svetu želi mir, le Beograd rožlja s sabljo, tako da ga je moral Anglija prijeti za ušesa. Moralna propalost je tam doli strašna, poneverbe in tatvine strašne. V Beogradu mislijo umoriti Radiča in zamoriti hrvatski seljački pokret. Toda na Hrvatskem ne bo šlo tako. Radič je izvajal nadalje, da so mu angleški odposlanci pravili, da je Hrvatska zanje važnejša kakor Kemal paša. Republika pomeni veliko famuljo, kar je danes ves hrvatski narod. Radič je pozdravil tudi oba muslimanska zastopnika. Bosno smatra hrvatski narod za svojo in pričakuje od vseh Hrvatov, da ne bo nihče ostal v Beogradu. Ako pa hoče iti Korošec v vladu, na igre, a pri volitvah ne bo dobil nobenega mandata. Ko je v Sofiji nastal prevrat, je Radič rekel na strankini seji, naj ide ta dva delegata v Beograd ter povesta Pašiču, da naj pokliče Todora Aleksandrova v Skopje, naj se pogodi z Daskalom, Hrvatom da, kar jim gre in potem skupno udarijo po Kobergu. Ob šesti je bil banket končan. Zadnji čas je, da se Radiču energično pove, kaj sme in kaj ne. Njegova demagogija presega že vse meje in človeka, ki vse to čuje, mora nehati potrpežljivost. Pove naj se pa tudi njegovim opodom in zaveznikom, da jih je ljudstvo zato volilo v skupščino, da za njega kaj store in da čvrstijo in utrjujejo moč države, ne pa da lažejo volilec in jim obljubljajo raj na zemlji, oni sami pa povzročajo pekel, sovraštvo in razprtije.

Iz seje narodne skupščine. Na seji narodne skupščine 26. tm. se je nadaljevala razprava o naknadnih kreditih ministrstva za trgovino in industrijo. Poslanec Vilder je naglašal, da je to ministrstvo eno najvažnejših, pri nas se mu je pa vzelo vse važnejše kompetence. Nimamo nobene trgovske statistike in nobenih knjig o našem gospodarstvu. Kritiziral je tudi postopanje Narodne banke, ki podpira samo močne in velike. Poslanec Vilderju je odgovarjal minister dr. Janković, ki je priznal, da so opazke govornika upravičene. Naknadni kredit je bil sprejet. V razpravi o oddelku ministrstva za socijalno politiko je zahteval poslanec Agatanović (dem.) predložitev invalidskega zakona še pred revizijo invalidov. Protestiral je, da v naknadnih kreditih ni niti vinarja za invalide. Pri popoldanski seji je dem. posl. Budisavljevič načelno in stvarno kritiziral delo demokratske stranke.

Vprašanje narodnih manjšin pred kongresom lig Zveze narodov. Na plenarni seji lig Zveze narodov so se obravnavala vprašanja o zaščiti manjšin, pri kateri debati je prišlo do incidenta med našim in bolgarskim delegatom glede macedonskega vprašanja.

Na seji ministrskega sveta 26. tm. se je forsiralo vprašanje dvanaestih, katere bodo predložene zbornici. Povišanje davkov se izvede. Vlada se je bavila tudi z nastopanjem Nemcev. Kar se tiče Hrvatske vlada tamkaj red, ker je uspešna uporaba zakona o zaščiti države.

Kredit za progo Ormož-Murska Sobota. Na seji finančnega odbora 25. tm. je navajal minister dr. Janković, da je nepopravljenih vagonov 16.000 in 800 lokomotiv. Sedanje delavnice niso kos tolikemu popravilu. Na račun reparacij se pričakuje iz Nemčije 36 železniških delavnic, ki bodo postavljene v treh letih. Sprejet je bil tudi naknadni kredit za progo Ormož-Murska Sobota v znesku 5 milijonov dinarjev.

Rumunska kraljeva dvojica v Varšavi. Rumunska kraljeva dvojica je prispela 24. tm. v Varšavo, kjer jo je na kolodvoru svečano sprejel predsednik poljske republike Wojciechowski, ministrski predsednik Witos, predstavniki vojske in diplomatski zbor. Prebivalstvo je prirejalo kraljevemu paru navdušene ovacije.

Celiske novice.

V svrhu dostojne proslave Vidovega dne 28. junija vabim in pozivljam hišne posestnike, da okrase svoje hiše z državnimi odnosno narodnimi zastavami. Župan: dr. Hrašovec, m. p.

PROSLAVA VIDOVDANA. U četrtek 28. ov. m. na Vidovdan u 9 sati pre podne u Narodnom domu priredjuje »Vidovdanska pravoslavna crkvena opština parastos palim junacima za slobodu i ujedinjenje. Nakon parastosa odvičće se prigodni govori. Umoljavaju se mestne korporacije i gradjanstvo da prisustvuje proslavi. — Predsedništvo pravoslavne crkvene opštine celjske.

Praznovanje Vidovega dneva. V četrtek, dne 28. tm. se praznuje Vidov dan kot državni praznik in spominski dan preminulih boriteljev za vero in domovino. Ob pol 9. uri se daruje v župni cerkvi sv. Danijela slovesna zadušnica.

Pri parastosu v Narodnem domu poje moški zbor Celi. pevskega društva sledeče zборе: 1. Davorin Jenko: Bože pravde, 2. C. Pregelj: Slava mrtvim in 3. J. Aljaž: Na dan, Slovan!

Celjsko pevsko društvo. Danes, v sredo, vaja za moški zbor ob 20. uri. Polnoštevilo in točno!

Sokolsko društvo v Celju se udeleži parastosa na Vidov dan v veliki dvorani Narodnega doma. Člani naj pridejo v kroju. Zbirališče ob pol 9. dopoldne v Narodnem domu.

Orjuna v Celju se udeleži parastosa za svobodo in ujedinjenje padlim junakom na Vidov dan v veliki dvorani Narodnega doma korporativno. Zbirališče ob pol 9. dopoldne na dvorišču Narodnega doma.

Nameravana šolska predstava »Čudežne gosli« se vsled sklepa mest. šol. sveta radi nevarnosti epidemije preloži na jesen.

Celjske banke, Celjska posojilnica na Vidov dan 28 tm. ne poslujejo.

Ciril - Metodov kres. Kakor vsako leto, se bo tudi letos žgal na predvečer sv. Cirila in Metoda v sredo dne 4. julija kres na Starem gradu. Sodeluje Celjsko pevsko društvo in železničarska godba. V pokritje stroškov, ki so zvezani s prireditvijo kresa, se bo te dni potom pole zbiralo prostovoljne prispevke. Ker je eventuelni prebitek namenjen CMD, se pričakuje, da ne bo med nami nikogar, ki bi se ne odzval ter ne položil ob tej priliki mal dar domu na altar.

Povodenj. Vsled neprestanega deževja, s katerim nas je letos nebo tako bogato obdarilo so izstopili zopet Savinja in njeni pritoki. V Zavodni je Vojglajna že preplavila cesto ki pelje v Čret.

Dijaška organizacija »Sloga« v Celju je ustanovila začetkom tekočega šolskega leta v Murski Soboti knjižnico, ki jo je prevzel v oskrbovanje tamkajšnji »Sokol«, v čigar roke je bil prešel tudi inventar čitalnice. Knjižnica šteje ca 150 tiskovinskih in 40 znanstvenih knjig ter okrog 80 revij in je z ozirom na tamkajšnje narodnostne razmere velike važnosti. Odbor izreka tem potom vsem, ki so darovali bodisi knjige, bodisi denar is-

Okoliška deška osnovna šola v Celju.

Pred kratkem smo prinesli kratko statistiko za šolsko leto 1922/23 tega zavoda, ki bode kmalu obhajal 50letnico svojega obstoja in ki šteje danes 11 razredov, 6 osnovnih in 5 vzporednic z 12 učnimi močmi. Morala bi imeti danes okoliška deška šola že 13 razredov, ker bo 6. razred imel prihodnje šolsko leto okrog 90 dečkov in prva dva razreda bosta tudi prenapoljena, ker je ostalo od lanskega šolskega leta okrog 50 dečkov, ki niso vstopili v zavod deloma radi duševnih in telesnih hib, deloma pa radi pomanjkanja prostorov. Število otrok se v celjski okolici vsled naraščajoče industrije od leta do leta hitro množi. Kam se bo v bližnji bodočnosti spravila šolobvezna mladina, če ne bo dobila nove šole, ki se že »zida« polnih 36 let! Leta 1886 je že zaukazal okrajni šolski svet celjski, da se zida nova okoliška šola, ki je bila ustanovljena leta 1875. kot trirazrednica s 170 dečki, ki so pa danes narasli do 600. Prej so pohajali okoličani v mestno šolo, ki je bila nastanjena kot »Kreishauptschule« (ustanovljena leta 1777.) v poslopju, kjer je sedaj »Glasbena Matica«, seveda z izključno nemškimi jezikom. Ko so Celjani leta 1874 sezidali poleg grofije novo šolo, so tudi okoličani že takrat mislili na lastno šolo in na delitev po spolu. Krajni šolski svet celjske okolice je leta 1888 sklenil sezidati novo šolo za okoličane, torej že pred 30 leti, toda do zgradbe še do danes ni prišlo, ker so znali Nemci do prevrata spretno preprečevati namero celjskih in okoliških Slovencev. Leta 1899 je krajni šolski svet soglasno zopet sklenil, graditi novo šolsko poslopje za dečke in

deklica, vsaka šola z desetimi šolskimi sobami in je tedanji načelnik krajnega šolskega sveta dr. Vrečko po ovinkih kupil stavbišče za šolo nasproti današnjemu invalidskemu domu. Nemški mestni zastop celjski je z vsemi zvižajami oviral in prekrizal načrt Slovencev s tem, da je skozi sredino stavbišča projektiral cesto, ki je še danes ni. Vsaka najmanjša zadeva je morala romati od najnižje instance do upravnega sodišča. O tem bi vedeli mnogo povedati gg. dr. Hrašovec, Berks, Žičkar i. dr., ki so se podajali kot deputacije k ministrstvom in drugim oblastvom. Akti so narasli, da so bili baže 30 kg težki in so se nazadnje še nekoč zgubili. Tako je bilo do prevrata. Prevrat nam je prinesel svobodo, na mah je bilo s tem odpravljena prejšnja glavna ovira zgradbe. Smo že pri pričetku 6. leta po prevratu, toda okoliška celjska še pošilja svoj najdražji zaklad v šolsko poslopje, ki ga po časopisih nekočkrat imenujejo kulturni škandal. Uradni zdravnik je konstatiral, da je okoliška šola v Celju nedostatna, nesanitarna in rušljiva ter se jo je hotelo že nekočkrat uradno zapreti. Zdravje otrok je v teh neprijaznih, temnih in zatohlih prostorih naravnost ogroženo. Pred leti so se otroci vsled hude popoldanske vročine zgrudili na tla. Ko se je to poročalo okrajnemu šolskemu svetu, je prišel pogledat tedanji zdravnik dr. Keppa, a se je zopet obrnil rekoč: »Da hinein gehe ich nicht, die Luft ist verpestet«. (Tu notri ne grem, ker je okužen zrak.) Tako je bilo šolsko poslopje že pred leti. Da ni danes boljše, je umljivo. V razredu v prvem nadstropju se ziblje strop, kakor bi plaval po vodi. V kaki opasnosti je mladina pod tem stropom, ki se lahko vsak čas zruši. Kdor je bi

kreno zahvalo in prosi vse narodno občinstvo, da ga v njegovem delu za narodno prosveto tudi v bodoče podpira. — Odbor.

Prepoved veselja. Dodatno k tuk. razglasu z dne 16. tm. št. 3813 glede prepovedi obdržavanja veselja, shodov in sejmov radi širjenja skratice se ukine do preklica tudi obdržavanje živinskih sejmov v območju celega političnega okraja. To je v občini takoj razglasiti. — Okrajno glavarstvo Celje.

Autovožnja Celje — Doberna. Od 20. jun. naprej vozi topliški autobus po sledečem voznom redu: Odhod iz Celja ob 10.45 dopoldne in ob 15. popoldne, odhod iz Doberne ob 6.15 dopoldne in ob 12.15 popoldne. Za izletnike iz Celja in okolice ob nedeljah in praznikih ostane znižana cena Din 600 za celi voz (14 sedežev) sem in tja, še nadalje v veljavi. Auto pelje po naročilu izletnike ob 8. jutraj iz Celja in ob 18. zvečer iz Doberne nazaj.

Celjska krajevna organizacija JDS prireja redne politične sestanke vsako sredo ob 19. uri zvečer v restavraciji Narodnega doma. Pristop imajo vsi organizirani člani JDS iz Celja in okolice. Za člane ožjega in širšega odbora pa je posebanje teh političnih sestankov obvezno. Ker je na dnevnem redu ustanovitve podeželskih organizacij, se prosti polnoštevilne udeležbe.

Prostovoljno gasilno društvo Gaberje priredi v nedeljo, dne 8. julija, v slučaju slabega vremena 15. julija pred gas. domom v Gaberju veliko javno tombolo z vrtno veselico. Vsa cenj. društva se naprošajo, da se na imenovanu prireditvi ozirajo. Odbor.

Dopis!

Iz Šoštanja. Prihodnji mesec bosta za Šoštanj dva pomenljiva dogodka. Dne 8. julija t. l. bo tam namreč zlet savinjskega in šaleškega sokolskega okrožja, štirinajst dni pozneje pa se zbere v mestecu Šoštanj orlovstvo. Torej v presledku dveh tednov bosta merili svoje moči ti skupini. Oba nasprotnika bosta napela vse svoje moči, da nadkrilita drug drugega. Kajti zmaga ali poraz bo odločeval o bodočnosti, napredku in obstanku teh tako si sovražnih tvor. Šoštanj sam zahteva, da poteče sokolski zlet kar najslajnejše bodisi kolikor se to tiče telovadbe, bodisi kolikor to zadeva vdeležbo pri zletu. Skrb sokolskih enot savinjskega in šaleškega okrožja bodi torej, da bo nastop tak kakoršen je lahko mogoč pri tako stari organizaciji kakor je sokolstvo. Telovadba pokaži, da je sokolstvo v nji neprekosljivo. Dokaži pa ta zlet tudi, da požene našemu narodu iz sokolstva en zarod preroben ves nov. Najlepša slika nima tiste moči, ako ni v pravem okvirju. Okvir sokolskega zleta bodi to, da se zbere ta dan v Šoštanj kar največ narodnega in naprednega občinstva. Iz tega se bo videlo, da ima sokolstvo v našem narodu še bogate vrelce, ki ne bodo nikdar vsahnili, ampak bodo zalagali to najspretnostno stražo slovenskega in jugoslovanstva z vedno novimi močmi. Obila množica bo kakor mogoče no resonančno dno, da bo sokolsko slavo glasno odmevalo. Zato bodi klic po savinjski in šaleški dolini: 8. julija vse v Šoštanj!

Trbovlje. V nedeljo 17. tm. je bil blagoslovljen in svojemu namenu izročen največji, najmodernejši zgrajeni in najlepši Gasilski dom v Sloveniji na Voda, dika Trbovelj in ponos vsega gasilstva. Vključ skrajno neugodnemu vremenu se je vršilo vse po začetnem vzporedju. Gasilsko odposlanstvo je bilo iz danega razloga maloštevilno, a prihitelo je od oddaljenih domov čestitatov, rudn. društvu za poklonjeni mu dragoceni dar premogokopne družbe. Kot zastopniki Gas. župe žalske — ozir. JGŽ so prisostvovali tov. podnačelnik Golgranc, Dežman in Pristovšek. Došlo gasilstvo in goste je primerno pozdravil gerent, g. R. Plavšak, naglašajoč veliko naklonjenost rudn. ravnateljstva napram društvu, ki mu je postavilo ta veličastni hram. V imenu gasilstva se je zahvalil tov. Golgranc, bodreč domače društvo še k vedno večjemu razmahu v popolnosti, ki jo je že doslej dokazovalo v obilni meri. — Slavnostni banket v salonu rudn. restavracije, ki ga je priredil zastopnikom in gostom gospod ravnatelj, je zaključil ta sicer zaželeni, vendar lepo uspešni gasilski praznik. — Pred veselico sta obe tamošnji tov. društvi nu-

dili velik užitek z velikopotezno in vrlo dobro uspešno skupno vajo z vsem številnim gasilnim orodjem. Dasi je bilo tu in tam se skrivati nagajivemu Jupiterju pod dežnike, je vendar zavladalo na veseljem prostoru veselo vrvenje ob zvokih priznane izborne rudn. godbe. — Rudniški vlak je bil ves dan na razpolago in gostom vstop v rudnik dovoljen, za kar bodi na tem mestu izrečena gosp. ravnateljstvu najiskrenejša zahvala. — k —

Iz Šmarja pri Jelšah nam poročajo: V »Slov. Gospodarju« se je urinila ne ljuba stvarna pomota; dopis bi se moral glasiti tako: »Slov. Gospodar je hvalevredno pozval slovenske kmete na bojkot napram vsem klerikalnim zavodom, ki podpirajo orle in klerikalni tisk. Gospodar je pa pozabil, da imamo tudi pri nas v Šmarju posojilnico v kaplaniji, ki je skoz in skoz klerikalna in gramota za vsakega Šmarčana in okoličana, ki bi nalogal svoj denar v ta zavod, ki podpira klerikalna divjaštva. Zavedni Šmarčani, obrnite hrbet klerikalni posojilnici, katero naj odslej podpirajo šmarski pisarji, kaplani, organisti in orli, ne pa pametni kmetje. Dragi kmetski Šmarčani in okoličani, ven z vašim z žulji prisluženim denarjem iz klerikalne posojilnice v kaplaniji — dokler je še čas!

V Šmarju pri Jelšah se je zopet pojavil stekel pes. Glej »Slov. Gospodarja« od 7. junija 1923.

Hrastnik. 1. julija se vrši velika vrtna veselica, ki jo priredi »Konsorcij za gradbo Narodnega doma v Hrastniku«, na Savi (nasproti postaje Hrastnik). — Spored: Koncert godbe savske divizije iz Zagreba ter pevskih društev iz Zagorja, Trbovelj in Hrastnika; telovadba sokolskega naraščaja in čete vojakov 35. pešpolka; ples, srečolov, vožnja po Savi itd. Kuhinja in klet v lastni režiji; za dobro jed in pijačo bo preskrbljeno. — Vabimo vse Hrastničane kakor tudi druge prijatelje narodno-kulturnih društev iz sosednjih krajev, da se prireditve polnoštevilno udeležijo. Iz postaja na progah iz Celja, Zagreba in Ljubljane v Hrastnik polovična vožnja. Začetek ob 3. uri. V slučaju slabega vremena se veselica preloži na nedeljo, dne 8. julija.

Dnevna kronika.

Zaradi praznikov izide prihodnja številka »Nove Dobe« v ponedeljek.

Naročnikom »Nove Dobe« vlijudo naznanjamo, da smo njim po preteku prvega polletja poslali izpolnjene položnice ter prosimo, da se istih poslužijo za čim skorajšnje poravnave nadaljnje naročnine.

Zadnja pot Ferda Roša. V nedeljo je spremljala velika množica Hrastničanov priljubljenega in spoštovanega narodnjaka veleposestnika Ferda Roša k zadnjemu počitku. Pred hišo so zapeli pevci pod vodstvom učitelja Čandra »Narodno nagrobno«, na kar se je začel premikati sprevod proti cerkvi na Dragi. Na čelu sprevoda je bilo četvero črno ovitih zastav narodnih društev, sledila je šolska mladina z učiteljstvom, hrastniški in trboveljski gasilci, orožništvo, lovci in razna narodna in kulturna društva. JDS je zastopal bivši minister dr. Kramar in Iv. Rebek iz Celja, SKS pa Drogenik. iz Laškega so prišli zastopniki državnih uradov, kot delegat narodnih društev pa veletržec Elsbacher, iz Celja je prihitel dr. Karlovšek in mnogi drugi. Ob grobu se je poslovil od pokojnega Simonček, ki je poudarjal Rošovo delovanje za napredek prebivalstva. V imenu gasilcev ga je pozdravil Dolinšek. Lovski rog je zadonel in salve iz lovskih pušk so pozdravile zadnjikrat moža, ki je bil tako splošno priljubljen ne samo v svoji okolici, ampak daleč naokrog. Počivaj sladko!

130 letnica Josipa Resela. Josip Resel je bil sin chrudimskega dacarja, posejal je češko šolo v Chrudimu, gimnazijo v Linzu, topničarsko šolo v Budjejevicah, univerzo in gozdarsko akademijo na Dunaju. Študije je dokončal po protekciji cesarskega lakaja Jelinka, ki je pokazal cesarju Francu I. Resljevo rizbo bitke pri Lipskem. Cesar mu je nakazal štipendijo, s pomočjo katere je dovršil študije. Služil je v gozdarski in pomorski službi v raznih krajih, slednjič v Trstu, kjer se je lotil misli, da izume vijak za pogon ladij. Izdelal je čoln za egiptovskega podkralja Mehmeda. Nadalnja naročila pa vsled pomankanja denarnih sredstev ni mogel izvršiti. Resel je odšel v Pariz, kjer je stopil v stik s tvrdko Rivier, Piccard

& Malar, a bil je od njih izkoriščen. Ker je zgrabil tovarnarju baronu Messori tovarno po lastnem patentu, je dobil od njega 1000 frankov za trud. Vsled nebržnosti avstrijskega poslanstva v Londonu ni dobil prioritete in nagrade za svojo iznajdbo. Umrl je na inšpekcijskem potovanju po ljubljanskem barju 9. septembra 1857 in bil pokopan pri Sv. Krištofu v Ljubljani.

Razstavo Meštrovitve plastike otvori »Narodna Galerija« v Jakopičevem paviljonu v četrtek, 28. tm. ob 11. uri in vabi vse, da s številnim obiskom posetijo razstavo in počaste delo velikega umetnika — stvaritelja kosovega hrama.

Narodna čitalnica v Kranju praznuje 1. in 2. septembra 60 letnico svojega obstoja, ob kateri priliki se odkrije pesniku Simonu Jenku spominska plošča. Proslava se vrši ob vsakem vremenu v velikih novozgrajenih prostorih Narodnega doma. — Vsa društva se že danes opozarjajo in vabijo na to prireditev.

Pod patronatom poljske vlade se bodo vršili v Lvovu od 5. do 17. septembra t. l. orientalski sejmi, ki bodo imeli mednarodni značaj. Na sejmih ne bo zastopano samo celokupno poljsko gospodarstvo, osobito poljska industrija, sejmi bodo imeli tudi inozemske sekcije (francosko, nemško, belgijsko, avstrijsko, rusko itd.). Ravnateljstvo sejmov se trudi, da dobi prevozne olajšave za posetnike in za blago iz naših krajev tudi na naših železnicah.

Gasilna društva — pozor! Po navetu »Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana« imam v zalogi krasno izdelane gasilske diplome ter gasilske razglednice. Diplome so v peterobarvnem tisku, pripravne za vsakovrstno odlikovanje zaslužnih gasilcev ter častnih članov. — Razglednice so izdelane v šaljivem tonu, pripravne posebno za šaljivo pošto na gasilskih veseljah ter prireditvah. Po leg tega bi pa, ako bi bilo dovolj naročil, založil gasilske napisne ploščice, katere so predpisane po gasilskem vezbovniku str. 27 ter jih nosi vsak član na levi strani prs, namesto napisnih trakov. Društva, katera se interesirajo za eno ali drugo stvar, se naprošajo, da pišejo na naslov, kjer dobe vsa tozadevna pojasnila brezplačno in poštne prosto. Se priporoča Herman ZUPAN, knjigovez, Ljubljana, Tržaška cesta 24.

Manifestacija in demonstracija monarhistov v Gradcu. 10. junija t. l. je bil pri stolni cerkvi odkrit spomenik vojnim žrtvam. To priliko so uporabili stari generali, nekateri bivši aktivni in rezervni častniki in par plačanih delavcev ter nekaj kmetov iz okolice, s 4 godbami, burši (ki so vozili njih zastave), s kompanijo vojakov (Volkswehr) itd. — da propadli monarhistični ideji v Avstriji dajo majhno, osvežujočo injekcijo. Stvar je vključ pompu, vključ nanovo zlikanim staroavstrijskim cunjam brez zvezd, vključ mnogobrojnimi cilindrom in maloštevilnim bosanskim fesom — izpadla nadvse klavirno. Med njimi je bilo tudi nekaj znanih bivših celjskih krvososov! Nadutost se ni izumrla. Šepetalo se je, da bi znalo ta dan priti do krvavih spopadov, ker se delavci baje pripravljajo. Pa ni bilo, razum radovednih obrazov, nikogar blizu.

Ambulatorij in uradni prostori okr. urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani se bo začel v kratkem graditi, dasi ni za gradbo istega še nobenega kritja dokazanega. Solnčna kopelj tudi ne spada v ljubljansko meglo, kakor je nedopustno, da pridejo tudi pri tej zgradbi trgovski lokali, kakor odvetniške pisarne v poštev. Pri takih ogromnih milijonskih izdatkih bi se moralo vprašati predvsem prizadete člane, kaj porečejo k temu. Toda zastoj je vsak apel za volitve. Poslovniške po večina krajev imajo tako stisnjene prostore, da se ljudje ne morejo gibati. Toda predvsem je Ljubljana na dnevnem redu. Hoče se v Ljubljani z vso silo zasigurati prostor za ogromni uradniški centralni aparat, kojega ml obrtniki hočemo preprečiti oziroma odstraniti, ker je nepotreben, in le upravo s težkim milijoni obremenjuje. Obrtništvo je prepričano, da bi na podlagi biveše uprave bolniških blagin bila stvar cenejša in člani bi prišli lažje do svojih pravic kakor pod sedanjim neznosnim centraliziranim režimom. Danes se podpora na nečuten način zavlačuje, tako da se dostikrat pripeti, da oboleli član bol. blag. čaka tedne na podporo, in da lahko umrje predno pride ista do izplačila, posebno ako ne najde dobrega člo-

veka, ki bi mu na to konto denar posodil. Kako pride do tega zavlačevanja dajatev? Uradnik ali zdravnik se je mogoče pri napisu imena ali priimka zmotil, napisal je na potrdilo Anton namesto Andrej in že je stvar zmešana. Potrdilo pride v centralo, ista izroči zadevo dotični poslovnišnici v izvedbo. Kontrolor nima časa iti stvari takoj na sled, ker ima že drugam namenjeno pot, in tako pride do zavlačevanja izplačila. Tudi se priglodi dostikrat, da podeželne kakor tudi mestne pošte nimajo takoj denarja za izplačila, in stvar se na vseh koncih in krajih zavlačuje. Vsaka korporacija dela z proračunom in obračunom, le pri tej korporaciji o teh najvažnejših vprašanjih ni govora. Vse kaže, da se ta centralizacija ne bo držala. V interesu zavarovancev je, da se ista decentralizira. Mi ne potrebujemo vse polno ravnateljev in kdo ve še vse kakih glav, ki so se pri tej centralizaciji pojavile. Mi potrebujemo le eno bolniško blagajno, kjo bodemo po okrajih z častnimi mestni odborniki in malim uradniškim aparatom upravljali, na vsestransko zadovoljnost kakor nekda. Naše edino prepričanje je decentralizacija!! Ambulatorije pa bi lahko bolniške blagajne skupno vzdrževale z gotovimi prispevki. Odpadla pa bi na taki podlagi potreba vzdrževanja centralnega aparata v današnjem smislu, vsled česar bi se na upravnih stroških milijoni prihranili v prid bolnim zavarovancem.

Ivan Bizjak.

Slej ali prej bo prišla vsaka gospodinja do prepričanja, da ji najbolj kaže kupovati »Pekatec«, ker so ne le najboljše, ampak se zelo nakuhajo in se jih manj potrebuje od drugih.

Narodno gospodarstvo.

Dobave. Dobava navtičnih instrumentov. Hidrografskega urada vojne mornarice v Boki Kotorski si namerava nabaviti razne navtične instrumente za potrebe vojne mornarice ter želi tozadevne ofert. — Dobava mesa. Dne 11. julija t. l. ob 11. uri dopoldne se bo vršila pri intendaturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani ofertalna licitacija glede dobave mesa za garnizijo Ljubljana za čas od 1. avgusta do 30. septembra 1923, dne 9. julija t. l. pa pri komandi vojnega okruha v Celju glede dobave mesa za garnizijo Celje. — Dobava mesa. Pri intendaturi Savske divizijske oblasti v Zagrebu, Gajeva ulica 30 a, se bo vršila dne 9. julija t. l., pri komandi vojnega okruha v Karlovcu pa dne 10. julija t. l. ofertalna licitacija glede dobave mesa za garnizijo Zagreb, oziroma Karlovac za čas od 1. avgusta do 30. septembra 1923. — Dobava špaga. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 9. julija t. l. ofertalna licitacija glede dobave razne špaga itd. — Predmetni oglasi so interesantom na vpogled v pisarni »Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.«

Odgovorni urednik: Lic. Edvard Šimnic. Izdaja in tiska: Zvezna tiskarna v Celju.

PRODA SE 60 komadov

novih škatelj

za perilo. Vpraša se pri Jože Zabukošek, Celje, Aleksandrova ul. 4.

PRODA SE

trgovska oprava

(3 štalaze in 1 pudl). Vpraša se pri M. Špeglič, mizar, Celje, Kralja Petra cesta št. 28.

JETIKA!
Dr. Pečnik ordinira za pljučne bolezni vsak torek in petek v Št. Jurju ob juž. žel. v Slatini pa za notranje bolezni. Čitajte njegove 3 knjige o jetiki.

Kmečka hran. in pos. r. z. z. n. z. na Frankolovem ima

redni občni zbor

dne 1. jul. ob 15. uri v uradnih prostorih.

Dnevni red:

1. Potrditev letnega računa.
2. Volitev nadzorstva in načelstva.
3. Slučajnosti.

Načelstvo.

O ZABRANI ALKOHOLNIH PIJAČ V SEVERNI AMERIKI.

(V pojasnilo javnosti in časopisju).

Po predavanju **Mr. Hohenthala**, zastopnika ameriškega zveznega predsednika Hardinga na kongresu v Lausanni, v Gradcu 9. VI. 1923, v društvu »Verein für Volksgesundheit« in Steirermark — napisal Fedor Mikič.

Zadnje čase prihajajo iz suhih držav Severne Amerike na videz zelo neugodna poročila. Naše časopise, ki je močno pod uplivom alkoholnega kapitala, prinaša najbolj nemogoča poročila, katera imajo v glavnem svoj izvor iz internacionalne centralne pisarne svetovnega alkoholnega kapitala: za pobijanje abstinentskega gibanja — v Parizu. Da bodo uredništva previdnejša v sprejemanju sličnih poročil, da bode javnost s kritičnim očesom sprejemala ta poročila, zato objavljam ekscerpt predavanja gospoda Hohenthala. Z največjo žalostjo moram konstatirati, da tem vestem naseda tudi socialistično časopisje. Tako je n. pr. strokovno glasilo »Dejavec« (26. V. 1923.) prineslo zelo neprijazno in dvomljivo notico o Ameriki. Jaz sem smatral gotove izjave gotovih napol-abstinentov ali zmernikov za resne! — Zato izjavljam na tem mestu, da bomo od danes naprej razkrinkavali vsako hinavščino in polovičarstvo v alkoholnem yprašanju kar najenergičnejše. Izjavljam, da bomo od sedaj še mnogo radikalnejši kakor do sedaj, kajti naša človeška dolžnost zahteva rešiti naš narod gospodarskega in moralnega suženjstva. Iz naroda za narod!

Mr. Hohenthal pravi: »Naši vzroki, odpraviti alkoholizem, so bili socialni, moralni, gospodarski, kupčijski!« — Nato je govoril o zgodovini severoameriškega abstinentskega gibanja.

Ameriško abstinentsko gibanje je staro 100 — 150 let. Prvi podražaj za to gibanje je dal dr. Roche iz Filadelfije. 1813. leta je bilo ustanovljeno prvo »temperenčno« društvo (»Zmernost«). Ko so Amerikanci sprevideli, da ne pridejo z zmernostjo nikamor, so ustanovili 1825. leta društvo, ki je imelo v svojem programu **totalno abstinenco**. 1826. leta je držal župnik Bitchell (pisatelj »stric Tomove koče«) 6 znamenitih pridrig, ki so prestavljene skoro v vse jezike ter je žel velikanske uspehe. 1840. leta je pričel Irec pater Matheis svoje delovanje ter je v kratkem času pridobil za idejo treznosti 6000 ljudi in sicer samo moških oseb. L. 1842. se je ustanovilo neko novo veliko abstinentsko združenje (— ker tega imena nisem mogel pravilno registrirati, zato ga izpuščam), ki se danes šteje na Angleškem 500.000 članov, a v Avstriji 50.000 članov. To ameriško abstinentsko »podporno« društvo ima danes v Ameriki kapitala v vrednosti 1.500.000 piund - šterlingov. — 1849. leta se je ustanovil kot protidruštvo oz. boljše kot dopolnilno društvo slavni naš Guttemplerski red (= »red dobrih hramovnika«) s prvotnim znakom J. O. G. T. N. Današnji znak je J. O. G. T. N., katerega je ustanovil oz. reformiral socialist in slavni prof. dr. A. Forel — kateremu redu pripadajo skoro vse abstinentske organizacije Jugoslavije s »Sv. vojsko« vred (od decembra 1922.). J. O. G. T. je smatral kot protidruštvo preje omenjenemu samo zato, ker je sprejemal v svojo sredo tudi žene. Svetovni red oz. svetovna loža J. O. G. T. N. ima svoj letošnji kongres v avgustu v Londonu. — Mr. Hohenthal je omenil, da je bila cela vrsta ameriških predsednikov v tem redu, med drugimi n. pr. znameniti Lincoln.

V letih 1850 — 1860 je zaznamovati v Ameriki prvo državno zabrano alkoholnih pijač. Ta znamenita država se zove »Meine« ter ta antialkoholni zakon do danes še ni preklicala. Država Meine ima ta antialkoholni zakon že 78 let. Mladina v tej državi pijač skoro ne pozna. Zgodilo se je nekoč, da je prišel pijanec slučajno na cesto — ljudje, s stražniki vred, niso vedeli kaj je temu človeku. Država Newyork (o kateri se danes toliko govori in piše) je spremenila svojo ustavo »in alcoholic« dvakrat, v letu 1857 in 1861. — Z državljansko vojno (borba radi sužnjem) se je ubilo v Ameriki 42 velikih abstinentskih organizacij — zato je razumljivo, da abstinenci niso in ne morejo biti prijatelji vseuničujočih morij.

Mr. Hohenthal se je pridružil gibanju J. O. G. T. N. kot 18 leten dečko leta 1886, ter je skoro celo zadnje desetletje

predsednik ameriškega dela J. O. G. T. N. On tudi ne kadil. Bil je sin revnih izseljeniških starišev iz nemškega dela Češke ter je bil rojen v Newyorku. Nemščina mu ne teče preveč gladko ter ima ameriški naglas. V govoru meša precej z ameriškimi izrazi.

1869. leta so sklenili pivovarnari vsakemu kandidatu, ki bi bil slučajno abstinent, postaviti protikandidata. Ta sklep je abstinente podžgal k še ostrejšemu boju napram alkoholnemu kapitalu. Alkoholni kapital, posebno pa pivovarnari so bili v Ameriki vedno element največjega nereda v vrstah ameriške družbe. 1794. leta so se branili pivovarnari plačati davek ter so napravljali predsedniku silne neprijetnosti. Večne komedije s pivovarnari in naraščanje abstinentske moči so dovedle tega, da se od pivovarnarjev sploh ni zahtevalo plačanje davka, ker je veljalo to za državo kot nemoralno. Da nemoralno je eksistirati s pomočjo propadanja naroda! To velja za vsacega in za vsako društvo, ki hoče uspevati na ruševinah ljudstva, od narodnega zastupljenja!

Toda bog »Alkohol« je vplival na ameriško družbo razdirajoče še na grši način. Ko je primanjkoval zveznim državam za časa bratomorne državljanske vojne denar — takrat so prišli pivovarnari ponujati predsedniku denar: razumljivo, da so zahtevali zato novih koncesij. Predsednik Lincoln se je izrazil, da si pusti raje roko odsekati, nego da podpiše alkoholni zakon v prid pivovarnarjem. Konečno je podpisal, toda samo pod pogojem, da zgubi zakon v treh letih svojo veljavnost. Predsednik Lincoln žalibog ni dočakal, da bi prenehala veljavnost alkoholnega zakona. 30. IV. 1865. leta ga je zadela krogla pijačarja — žganjara. 3 zvezni predsedniki so bili ubiti od krogelj pijačarjev. Tudi Roosevelt nosi v svojem telesu kroglo pijačarja. Vsekakor blagodejen vpliv alkohola na politiko! Čisto kakor pri nas v Jugoslaviji! Ko so se v Zagrebu neko noč stopili pijačarji ter je bil slučajno ustreljen pri tej priliki neki zagrebški športni vodja, ki je bil slučajno blokaš — je to izzvalo silno razburjenje in politične manifestacije. Krivi so bili Srbi! Pravega povzročitelja — boga »Alkohola« niso našli. — Ali: nedavno je bil ubit kmet, ki se je smatral demokrata — od »pijanih Radičevcev«. — Ali: ko je bilo sokolstvo lanske leto v Zagrebu, je nastal pretep šele na večer, ko so se »nažrti« blokaši vrnili iz Šestin. Celo sam Radič se je pustil po »kumekovsko« fotografirati s časov v roki — za propagando. Voditelji s takšnimi vzgledi — bodo zares rešili naš narod!? Danes sem izbral malo preveč enostranske vzglede iz teme »alkohol in naša politika«. Toda to bom lepo popravil in dopolnil, ko bom imel več časa v zbiranju sličnega materiala — tako, da se ne bo nihče čutil razžaljenega, da ni prišel na vrsto.

Z državno zabrano alkohola je sledila državi Meine država Cansas, leta 1890, so sledile temu vzgledu neka 3. in 4. država. To gibanje so podpirali predvsem zdravniki. Tako se je izreklo 80 tisoč zdravnikov proti temu, da bi se alkohol vporabljal kot notranji lek. Posebno energično je delala cerkev — predvsem protestantska. Prva zahteva je bila, da bodi okolica cerkve suha.*

Kaj je privedlo ameriške industrije, da so pričeli zahtevati od svojih delavcev abstinenco. Amerikanski zakoni predpisujejo, da mora skrbeti industrijalec za vsacega delavca in njegovo družino, ki se je v njegovi tovarni ponesrečil. Ta denarna stran je povzročila, da so začeli industrijalci razmatrati vzroke številnih nesreč. Našli so, da povzročil alkoholizem 75% vseh nesreč ter da si lahko 3/4 teh izdatkov prihrani. Mr. Hohenthal pravi, da je denarni živec najobčutljivejši živec, zato je treba, da zakoni potipljejo predvsem tega! Priporočati bi si dovolili na tem mestu vsem gospodom, ki pišejo in sklepajo o »bolniški blaginji«, da se malo zanimajo za ameriške in druge svetovne rezultate — v skrajni sili smo jim tudi mi s pripravnim materialom na razpolago. (Dalje prih.)

* To velja tudi za Jugoslovansko Matico! Mikič.

* Če bi se v Celju držali tega, bi morali posušiti Breg, Glavni trg, Gosposko in Rotovžko ulico — ali pa odpraviti cerkve! Najboljše je, da prepustimo to izbiro gg. duhovnikom!

SANDALE

najboljši fabrikat

štev.	20-23	Dim.	50-
..	24-27	..	65-
..	28-31	..	85-
..	32-35	..	100-
..	36-40	..	120-
..	41-46	..	140-

prodaja, dokler traja zaloga
velotrgovina

R. STERMECKI, CELJE.
Trgovci engros-cene.

Ant. Lečnik

urar in juvelir
Celje, Glavni trg št. 4
(prej Pacchiaffo).

Preda se

3-2

hiša

v bližini kolodvora. Poizve se pri tvrdki Marija Baumgartner, Gosposka ul. 25 Celje.

Kontoristinja

s prakso ali tudi začetnica, večša strojepisja, se takoj sprejme. Ponudbe, napisane lastnoročno, z navedbo dovršenih 301 oz. prakse je poslati na pošto 2-1 predal št. 18; Celje.

Prodajalec

vešč manufakture stroke in učenec

zmožen slovenskega in nemškega jezika se takoj sprejmeta v trgovini Franc Urch, Celje.

Učenec

iz dobre rodbine in samo z dobrimi šolskimi spričevali se sprejme takoj pri tvrdki R. Stermecki, Celje. 2-1

NOSITE

PALMA

kaučuk-pete in kaučuk-podplate.
ZNIŽANE CENE!

Naznanilo.

Cenj. občinstvu vljudo naznanjam, da izvršujem razen stavbenega in gal. kleparstva tudi vsa vodovodna inštalacijska dela, kakor tudi popravila. Vsa v to stroko spadajoča dela bodem izvrševal kar najhitreje, solidno in po zmernih cenah. Priporočam se za cenjena naročila

Franjo Dolžan

stavbeno in gal. kleparstvo
ter vodovodni inštalater. 3-1

Naznanilo.

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem otvoril

modno in manufakturno trgovino

v Celju, Aleksandrova ulica št. 4.

Cene zmerne!

Postrežba točna!

Priporoča se za obilen obisk

Jože Zabukošek.

Odlomki iz dnevnika.

I.

Pozna turobna jesen se je polagoma približala. Listje, blede in nvenelo, je padalo na mokrotna tla. Žalost je legala na prsa in morila plahe duše. Solnčnih pramenov ni bilo. V takih dneh se je človek razveselil ob zvoku godbe. Sedel je zadovoljno v kavarni — misli vse prešerne pa so begale bog ve kam... Duša se je zazibala v svetle sanje, v tople solnčne dneve, v življenje samo. V takih trenutkih se je žalost in bridkost umaknila prešerni razposajenosti in vabljlivemu sladkemu smehu...

Ivan Vesel je sedel tisti večer vključ pestrenu življenju nem in osamljen v kavarni. Dolgočasil se je. Njegov pogled je begal po ljudeh, se tu in tam vstavil in šel dalje. Doma ga je pričakovala žena v skrbeli, prihajala je pozno v noč in bil je osoren žnjo. Tudi tisti večer se je sprl z njo in odšel v kavarno. Tam je pričakoval njo, ki jo je pred kratkim spoznal. Njej je ugajal njegov blede zamljivi obraz in prihajala je rada na sestanke. Takrat ji je bilo eden in dvajset let. Življenje je šlo silno hitro mimo nje. Njen smeh je bil mlad in prešeren, kakor je bil prešerno in veselo njeno življenje. Veselo je prisleda k njemu. Prižgal ji je cigareto in pričela sta razgovor. Včasih je sredi stajka obstala in se nekam plaho zamislila — morda v svojo preteklost, morda pa v svojo prihodnost. Morda je videla le naslado in vživanje v življenju; morda pa se je porodil kes v njenem srcu, za vse tiste vžite in prežite dneve. — Poznaš devet in devetdeset ženskih src, pa stotega ne spoznaš. Včasih ti stopi nasproti ženska z veselim smehljajočim obrazom, v srce pa ji ne pogledaš nikoli. Včasih pa srečaš žensko, ponosnega obraza in kretenj, pogled pa yabi in kliče: pridi in vzemi! Druge pa so vprežene v težak voz in ga vlečejo celo življenje, se toliko počitka nimajo, da si obrišejo potno lice, da si otarejo znoj in da se oddahnejo od truda in trpljenja. Nemoni molče prenašajo pezo življenja, nemoi in molče vlečejo voz naprej po blatni cesti; niti pod klanecem se ne vstavijo, ramena se jim šibe pod težo bremena, srce krvavi, pa žena ne omaga in ne pade pod križem, ter obleži v prahu in blatu. Druge pa ži-

ve v sijaju in razkošju, oblačijo se v svilo, svoje telo pa drago in najdražje prodajajo... Taka je moda in ne ubeži ji nikdo. Kdo veruje še danes tvojim besedam, — nikdo in nikoli ne bo verjel. — Kaj premišljuješ Ivan Vesel? Morda hočeš ubežati grehu? Ne boš ubežal. Zakaj usojeno je, da boš grešil, pa če ubežiš nocoj, jutri ne boš ubežal več. Počakaj, Ivane, Zakaj bi se branil sladkosti? Ali nisi izpraznil že kupe grenkega pelina do dna? Ali nisi iskal nje, pred katero sedaj bežiš? ... Nikoli ji ne boš ubežal, iskal si jo, sedaj je pri tebi. Ali ne vidiš njenega smeha, njene prelesti in njene tople bele polti. — O Ivan, kaj še pomišljaš? Toliko življenja v enem samem pogledu, v enem samem nasmehu — Pridi in vzemi! Žena te počaka in dočaka doma, ljubica pa gre in se ti ne vrne več.

Ivan se je ozrl na njo in ji gledal dolgo v njene rujave oči in v njeno blede lice. — Ugajala mu je. Plašne misli pa so izginile, kakor da ni bilo nikoli o nih težkih trenutkov, ko duša plaka ob propadu in pogubljenju...

Vse je bilo pozabljeno. Položila mu je roko na ramo, se privila k njemu ter mu govorila polglasno in komaj razumljivo. — Malomarno se je nasmehnil in priklinal, potem sta odšla v poznojesensko noč. Tam v aleji je izginila njuna silhueta.

Tisto noč je spoznal Vesel svojo novo ljubico. Znala je ponuditi ljubezen tako, kakor razumejo tiste, ki so ljubile vedno in nikoli. Udajajo se le za zabavo in spreminbo, samo da spoznavajo življenje in da praznijo iz polnih čas kelih življenja. Taka ženska je včasih najboljša žena, ko jo mine požrečnost, postane včasih najboljša mati. Vera pa je resnično in iskreno ljubila Ivana. — Morda zato, ker je bil pogosto sam in je nekam ironično zrl v ženske oči in ni verjel nikdar in nikoli.

Ko je prišel Ivan drugo jutro domov, je žena nemirno spala, kakor da je slutila, da je padel nov greh na njegovo dušo, da je bila zopet enkrat ogoljufana in da je kanila nova črna pika v knjigo življenja. — Srce — prevarano srce, se ji je krčilo od tuge in bridkosti, krvave kaplje so padale na tla. — O žena, devet in devetdeset jih je ogoljufanih in prevaranih. Čemu plakaš? S svojimi solza-

mi ne izmiješ greha in ne izbrišeš madežev, ki jih nosi on. Udaj se v svojo usodo, kar ti je bilo sojeno, tako se izpolni. Življenja pa ne predružači nihče in nikoli. Čemu jad in tarnanje? Ali ni bil Krist samo zato križan, da je odrešil s svojo smrtjo človeštvo? — Prenašaj svoje gorje udano, tudi tebi se bliža ura odrešenja. Zvonovi bodo zabrnili in ti boš zapela alelujo...

Ivan Vesel jo je srečaval vsak dan. Včasih ga je povabila v samoto in prižela je svoja usta na njegove... Takrat je čutil njen dih, njeno vročo polt in udajal se je popolnoma njej, kakor da je njen od vekomaj. Taka je bila usoda. Ni ji ubežal, ker ni hotel. Zabrožgal je v blato in je hodil do kolen po njem. — Doma pa je zanemarjal ženo in dom, živel je le še njej. — Včasih se mu je zahotelo stopiti nazaj na belo cesto in si izbrisati vse madeže. Toda vedno je odlašal. Ni imel poguma, ker prelepi so bili spomini na njo.

Nekoč se je peljala žena na obisk. Ivan je pripravil svoji ljubici izborno večerjo in mehko postelj... Celo noč sta bila skupaj. — Drugo jutro ju je našla žena. — Popoldne je žena odšla in se ni vrnila nikoli več.

Koliko bridkih spominov, koliko očitaj, pa bilo je prepozno.

Drugi dan pa je prišla Vera. — se ga ovila okrog vratu in je rekla, da bo vedno njegova... Tako sta živela leto dni, včasih v silni ljubezni, včasih v sovrastvu in ljuti jezi. Nekoč pa se mu je zastudila do dna duše. Hlinila je svojo udanost, njega pa varala kedarkoli in kakorkoli. O Ivane, ali nisi videl, da ji je na čelu zapisana vsa njena usoda, vse njeno življenje, ki je bilo preburno in nemirno in ki je prezgodaj zarezalo dve gubi v njeno čelo. Nekoč je siknil, da je vlačuga in pognal jo je, kakor poženeš nadležnega psa, ki sil v hišo. — Ona je pebesila oči in tilo zaihtela. O žena, mar misliš z jokom in solzami omehčati pretirno srce? Ali te ni spoznal že prvi dan? Čakal je, da se razkriješ sama, pa nisi hotela. Ali ne vidiš, da si stopala do gležnja po blatu in brozgi, da so ti oškropljena krila, da ti je omadeževano lice in blatno? Nikoli si ne izmiješ svojih peg in madežev. Kar ti je usoda začrtala v tvoje lice, to ti ostane do groba.

Tisto jutro je prišel Ivan pozno v urad. Prespal je bil in pozabil njo — satanelo.

II.

Spomladi je bilo. Solnčni prameni so prijetno božali lice, toplota je prišla v duše. Veselih obrazov so se ljudje sprehajali po aleji. Vse je hitelo ven v pomlad, v življenje.

Vesel se je skrbno oblekel. Spomnil se je nje — Vere. Spoznal jo je bil v jeseni, ko je listje padalo in rumenelo, sedaj na spomlad pa je bil prost in svoboden; kako prijetno je življenje.

Zazdelo se mu je, da se je njena silhueta pojavila tik njega in svignila mimo. Ozrl se je, pa ni bilo nikogar. Zamislil se je nazaj v življenje in zopet jo je videl pred seboj. — Vedel je, da je padala vedno globlje... Nekoč je čital, da je nastopila služba pri pošti... Morda je našla tam novo življenje. Pa težko. Komur je usojeno tako življenje, ta bo končal življenje na isti poti, kjer je prišel. — In tisti, ki so sedeli v njenem naročju, ki so pili nektar in strup, — vsi tisti so pozabili na njo.

Vesel je šel svojo pot. Pozabil je na prošlost. Zamislil se je v novo življenje in se veselil spomladi.

Nekoč jo je videl v kočiji, peljala se je z nekom, bog ve od kod — in kam...

In ko je šel Ivan ob strani lepe Silve, jo je poslednjič videl. — Šla je ob strani postarnega moža. — Morda je bila žena, — morda metresa, — kdo ve. Ozrla se je, njene rujave oči pa so rahlo in nemirno zrl v njega, ki ga je ljubila udano in iskreno. Hotela je pozabiti vse, hotela je stopiti po beli poti, on pa jo je pognal nazaj na blatno cesto. Od takrat je šla, vselej in z vsakomur... Telo so imeli, — dušo pa je dala njemu, ki jo je stokrat zavrgel in prokel —

Ivan pa se ni zavedal nobene krivde. Smehljaje je zrl za njo in veselo in prešerno je stopal s Silvo v pomladni večer —

Tam na nebu pa so se pojavljali večerni mrakovi. Ivanu se je zazdelo, kakor da se pojavljajo zlokožne vešče. — Nemir je legel na njegovo dušo. Zazdelo se mu je, kakor da je večni popotnik, romar brez cilja, nikoli nasičen. Dolgo pot je imel še za seboj, še daljša pot ga čakala. — Sedaj, ko je vzel romarsko palico v roko, naj morda omaga na potu?

Celjska posojilnica

Celjska posojilnica je najstarejši in največji denarni zavod svoje vrste na Štajerskem.

Celjska posojilnica je posestnica hiš v Celju, ki so vredne po današnjih cenah nad K 20,000.000—.

Celjska posojilnica je v teku svojega nad 40-letnega delovanja nabrala lastnega rezervnega premoženja, ki je vredno po današnjih cenah vsaj K 40,000.000—.

Celjska posojilnica je darovala v teku svojega obstanka nad K 1,000.000— v dobrodelne namene in podpore (za dijake, cerkve, šole itd.).

Celjska posojilnica ima denar, ki je pri njej naložen kot hranilne vloge, razposojen na varna kmetska posestva, hiše ter obrtnikom in trgovcem na dobro poroštvo.

Celjska posojilnica nudi za hranilne vloge največjo varnost in je denar pri njej na dobre obresti popolnoma varno in zanesljivo naložen.

Celjska posojilnica obrestuje vloge po 5—8% po dogovoru in izplačuje točno.

Celjska posojilnica ima vodstvo, katerega posamezni člani delujejo za zavod nad 40 let ter bodo tudi v bodoče s svojimi velikimi izkušnjami stali na čelu tega zavoda.

Narodni dom

Celje

Narodni dom

Podružnice
v Brežicah, Gorici, Kranju, Mariboru, Metkoviču, Nov. Sadu, Pljuju, Sarajevu, Splitu, Trstu.
Sprejema vloge na knjižice in tekoči računi proti ugodnemu obrestovanju. Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje vsakovrstne kredite.
Prodaja srečke državne razredne loterije.

„LASTNI DOM“ V CELJU

registrovana kreditna in stavbena zadruga z omejeno zavezo, Prešernova ul. 15.

Sprejema hran. vloge in jih obrestuje po 6% to je 6 Din od sto, proti odpovedi 6 1/2% Din od sto. Pri večjih naložbah po dogovoru

Nikoli ne bo omagal. Nič se ne bo obotavljati, niti na poslednji poti. Čemu bi se branil izpit se zadnje kupo? Živel je in doživel, zakaj bi ne šel. Tolklo jih je šlo, pa niso niti vedeli, zakaj so hodili samo po belih cestah. Njemu pa ostane spomin še v poslednjem trenutku — na vse ono, kar ni bilo nikoli. — Vsi tisti, ki so govorili resnico, so bili križani, lažniki in farizeji pa so stali pod križem. — Zrl so na križ — in niti sulice jih niso dosegle —

Priporočam se za izdelovanje modernega pohištva
iz vsakovrstnega tuzemskega, kakor tudi inozemskega lesa. Brza in solidna postrežba. 10letna garancija in veliko znižane cene. **Spalne soke vedno v zalogi!** 18-8 s

Franjo Korun (Wagner)
Št. Jurij ob Taboru (S. d.).

SLAMNIKE

V velikanski izbiri, od najcenejše do najfinije vrste kupite po čudovito nizkih cenah samo v veletrgovini **R. STERMECKI, CELJE.**
Trgovci engros - cene.

Pokusite Žiko

in se prepričajte, da ni okusnejše kave, Nardomešča pravo kavo ter potrebuje malo sladkorja, zato je tudi najcenejša. Priporočljiva je predvsem za otroke, bolnike in rekonvalescente. Stevilna priznanja na razpolago. Dobi se v vseh boljših trgovinah. Prazarna „Žika“, d. z. o. z. Ljubljana. Rož. dol.

SMEV
tvornica strojeva
Bjelovar 3-2

potrebuje za svoje livarne več pomožnih delavcev s plačo po 4 Din na uro. Sposobni in pridni delavci bi se lahko izobrazili za formerje na strojih ter bi zaslužili na akord po 7 Din na uro. Nastop takoj.

Sprejmeta se s 1. julijem dva gospoda na hrano in stanovanje. Karlovšek, trgovina, Lava. 2-2

Dežnikarna Jos. Vranjek
Celje Bivša Graška ul.
Kralja Petra cesta 25.
priporoča svojo bogato zalogo dežnikov domačega izdelka po najnižjih cenah. Sprejema in izvršuje vsa popravila točno in solidno. 11

Sprejmejo se trije dijaki
— strogo nadzorstvo. Breg 28. I. 3-3
Razširjajte „Novo Dobo“!

Več učencev in učenk
od poštenih starišev sprejme pod ugodnimi pogoji »Fenike«, tvornica gornjih delov za čevlje, Celje, Zrinjsko-Frankopanka 5. 3-2

Kumno, janež, rdečo deteljo, lipovo cvetje, snike gobe itd. plačuje najbolje: Sefer & Komp., Ljubljana.

Učenec
z dobrimi šolskimi izpričevali, se sprejme s 1. julijem v elektrotehnični veletrgovini Karol Florjančič v Celju. Dobiva mesečni prispevek za hrano. 4-3

Kompanjona
s cca Din 200.000 — išče dobro vpeljano industrijo v svrhu razširjenja obrata. Dopisi se prosijo pod »Dobičkanosno«, na Aloma Company, 2-2
anončna družba, Ljubljana, Kongresni trg 3.

Prva jugoslov. tvornica žaluzij, rolet, lesenih in jeklenih zapor
G. Škrbić nasledniki
Braća Vidaković, Zagreb
Ilica 40.
Telefon 4-92, 23-19.
Izdeluje vse vrste rolet kakor: jeklene, lesene, platnene, rešetke, solnčne plahte in vse dele za iste. Zahtevajte cenik in proračune. 6-5 Išče mo zastonjke.

Oblastv. koncesijonirana posredovalnica za promet z realitetami
A. P. ARZENŠEK IN DRUGOVI
d. z. o. z.
CELJE :: Kralja Petra cesta 22 :: CELJE
Posreduje pri prodaji ozir. nakupu zemljišč, hiš, vil, gradov, velikih in malih posestev, industrijskih podjetij itd., itd. vestno in točno. 50-9

Oglejte si manufakturno trgovino **J. KUDIŠ** Gaberje št. 3
(gostilna Plevčak) nasproti Mestnega mlina
55 50-25
NA DROBNO! NA DEBELO!
PRIPOROČA
svojim cenjenim odjemalcem veliko množino inozemskega blaga kakor sukno za moške in ženske obleke, cefir, šifon, vse krojaške potrebščine ter raznovrstno manufakturno blago po zelo nizkih cenah.

R. SALMIČ-CELJE
(NARODNI DOM)
Ogromna zaloga vsakovrstnih ur, zlatnine, srebrnine, briljantov, optike, očal itd. Najnižje konkurenčne cene. Popravila točno in zanesljivo. Kupujem staro zlato in srebro.
Ustanov. leta 1899.

Ustanovljena 1864. **Hranilnica mestne občine Celje** Ustanovljena 1864.
52-22
V lastni palači pri kolodvoru.
Stanje hranilnih vlog K 42,000.000. Vrednost rezervnega zaklada K 8,000.000.
HRANILNE vloge, ki se sprejemajo od vsakogar, uživajo najpopolnejšo varnost in ugodno obrestovanje. Poštne položnice strankam brezplačno na razpolago. Rentnino plačuje zavod iz svojega.
SPREJEMA tudi v varno shrambo od strank in sodišč razne vrednostne papirje, vločne knjižice i. t. d. Daje v najem PREDALE v svojih safeblagajnah, tako, da obdrži ključ stranka sama.
OSKREBUJE svojim vložnikom prodajo in nakup vseh vrst vrednostnih papirjev itd. Izvršuje za nje tudi inkaso in druga denarna opravila najkvalitetneje. IZPLAČILA v inozemstvu izredno ugodno in promptno.
Posojila vseh vrst pod najugodnejšimi pogoji. Brezplačna pojasnila in strokovnjaški nasveti v vseh denarnih prašanjih.